

Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne

07.10.2006.

Cele działania

1. powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesianie;
2. utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych;
3. zwiększenie udziału lasów w globalnym bilansie węgla.

Podstawa prawna

Art. 43 (Schemat I) i Art. 45 (Schemat II) rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW) (Dz. Urz. UE L 277, str. 1 z 21.10.2005).

Uzasadnienie

W Rzeczpospolitej Polskiej występuje nadwyżka gruntów niskich klas bonitacyjnych użytkowanych do niedawna bądź jeszcze obecnie jako grunty rolne. Wyłączenie tych gruntów z uprawy ma uzasadnienie ekonomiczne z uwagi na ich niską produktywność. Zalesienie takich gruntów wpływa korzystnie na ich wartość ekonomiczną i jednocześnie pozwala na znaczącą poprawę wskaźników statystycznych dotyczących wielkości obszarów leśnych w Rzeczpospolitej Polskiej. Proponowane rozwiązania w zakresie sposobu zakładania upraw, ich składu gatunkowego oraz wykorzystania istniejących samosiewów, wpłyną korzystnie na utrzymanie różnorodności biologicznej oraz kondycję zakładanych upraw leśnych.

Zakres pomocy

Schemat I. Zalesienie gruntów rolnych

Schemat I dotyczy wyłącznie leśnego zagospodarowania gruntów uprawianych rolniczo, zakładanych sztucznie (poprzez sadzenie). Pomoc udzielane w ramach Schematu I jest zróżnicowana, w zależności od grup beneficjentów oraz celu założenia uprawy leśnej i dotyczy:

- 1) założenia uprawy leśnej, w tym założenia plantacji drzew szybko rosnących (wsparcie na zalesienie) – dostępne dla wszystkich beneficjentów;
- 2) pielęgnacji uprawy leśnej (premia pielęgnacyjna) – dostępne dla posiadaczy gruntów, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania mieniem, stanowiącym własność jednostek samorządu terytorialnego, oraz gminnych osób prawnych, powiatowych osób prawnych, a także wojewódzkich osób prawnych; premia udzielana maksymalnie przez okres 5 lat, z wyłączeniem plantacji drzew szybko rosnących;
- 3) utraconego dochodu z tytułu wyłączenia gruntów spod uprawy rolnej (premia zalesieniowa) – dostępne dla posiadaczy gruntów z wyłączeniem jednostek organizacyjnych reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa, i jednostek

organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących

jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania mieniem, stanowiącym własność jednostek samorządu terytorialnego, oraz gminnych osób prawnych, powiatowych osób prawnych, a także wojewódzkich osób prawnych. Pomoc może być wypłacana przez okres 15 lat od dnia założenia uprawy leśnej.

Schemat II. Zalesianie gruntów nieuprawianych rolniczo

Schemat II dotyczy leśnego zagospodarowania opuszczonych gruntów rolniczych lub innych gruntów, dla których zalesienie stanowi racjonalny sposób zagospodarowania (np. ochrona przed erozją). Zakłada się tu możliwość wykorzystania sukcesji naturalnej w obrębie ww. gruntów. Wsparcie udzielane w ramach Schematu II jest zróżnicowane - w zależności od rodzaju beneficjentów oraz rodzaju gruntów, w obrębie, których planuje się założenie uprawy leśnej i dotyczy:

- 1) założenia uprawy leśnej (wsparcie na zalesienie) – dostępne dla wszystkich grup beneficjentów oraz dla zakładania plantacji drzew szybkoorosnących;
- 2) pielęgnacji uprawy leśnej (premia pielęgnacyjna) – tylko dla gruntów, na których zaprzestano działalności rolniczej dostępne dla posiadaczy gruntów z wyłączeniem jednostek organizacyjnych reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa, i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania mieniem, stanowiącym własność jednostek samorządu terytorialnego, oraz gminnych osób prawnych, powiatowych osób prawnych, a także wojewódzkich osób prawnych; wsparcie udzielane maksymalnie przez okres 5 lat, z wyłączeniem plantacji drzew szybkoorosnących.

W ramach Schematu II pomocą objętą będą 2 typy projektów, tj.:

- 1) zalesienia dokonywane poprzez sadzenie (sztuczne), gdzie dla zakładania i pielęgnacji uprawy leśnej stosuje się te same zasady, co przy zalesianiu gruntów rolnych;
- 2) wykorzystanie sukcesji naturalnej, gdzie przy uznawaniu i ocenie udatności uprawy stosuje się specyficzne kryteria.

Beneficjent

Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca posiadaczem gruntów rolnych lub gruntów innych niż rolne.

Kryteria dostępu

Pomoc może być przyznana posiadaczowi gruntów, jeżeli:

- 1) uzyskał on pozytywną decyzję (postanowienie) o przystąpieniu do programu zalesieniowego;
- 2) zobowiąże się do przestrzegania warunków i terminów określonych w szczegółowym planie zalesieniowym;
- 3) przedłoży oświadczenie o wykonaniu zalesienia.

Dzierżawca, aby uzyskać pomoc powinien przedłożyć umowę dzierżawy zawartą co najmniej na okres realizacji działania.

Forma i wysokość pomocy

Pomoc ma formę następujących płatności ryczałtowych:

1) wsparcia na zalesienie – jednorazowa płatności, która pokrywa koszty założenia uprawy oraz, jeżeli jest to uzasadnione, ochrony przed zwierzyną (Schemat I i Schemat II);

2) premii pielęgnacyjnej – wypłacana przez okres 5 lat, pokrywająca koszty utrzymania nowej uprawy leśnej (Schemat I, Schemat II – dotyczy tylko gruntów na których zaprzestano uprawy rolnej);

3) premii zalesieniowej – wypłacanej przez 15 lat (tylko Schemat I), która stanowi rekompensatę za wyłączenie gruntu z upraw rolnych; premia będzie przyznawana wyłącznie producentom rolnym uzyskującym co najmniej 20% dochodów z tytułu prowadzenia działalności rolniczej.

Poziom pomocy

Płatność będzie wypłacana w przeliczeniu na ha zalesionych gruntów.

Zasięg geograficzny

Cały kraj

Liczba beneficjentów

Szacowana liczba beneficjentów w latach 2007 – 2013 wynosi 52 tys. (Schemat I – 28 tys., Schemat II – 24 tys. beneficjentów)

Wskaźniki monitorowania

Wskaźniki produktu:

1) liczba beneficjentów - w podziale na: płeć i wiek beneficjenta, okres programowania, z którego pochodzi pomoc, schematy, rodzaj premii, województwa;

2) powierzchnia gruntów objętych pomocą - w podziale na: płeć i wiek beneficjenta, okres programowania, z którego pochodzi pomoc, cele środowiskowe zalesiania, gatunki drzew, województwa.